

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗШИРЕННЯ СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність, цілі та напрямки діяльності підприємства в Україні	7
1.2. Інвестиційний проект як інструмент освоєння нового напрямку діяльності підприємства	21
1.3. Обґрунтування необхідності пошуку нових сфер бізнесу	31
2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОГО СТАНУ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КОНСЕРВНИЙ ЗАВОД ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ»	37
2.1. Загальна характеристика ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування».....	37
2.2. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства	42
2.3. Обґрунтування економічної доцільності розширення сфери діяльності ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування».....	48
3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ НОВОЇ ВИРОБНИЧОЇ ЛІНІЇ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КОНСЕРВНИЙ ЗАВОД ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ»	53
3.1. Розрахунки інвестиційного та операційного планів реалізації проекту	53
3.2. Оцінка економічної ефективності проекту	62
3.3. Аналіз можливих ризиків проекту	70
ВИСНОВКИ	78
Список використаних джерел	80

ВСТУП

Актуальність дослідження. В Україні на даний час спостерігається політична нестабільність, недосконалість виробничої та соціальної інфраструктури, недостатнє інформаційне забезпечення та корупція, всі ці фактори негативно впливають на стан споживчого ринку, а обґрунтування розширення сфер діяльності підприємства на довгострокову та короткострокову перспективу допомагає покращити становище підприємства на ньому. Формування стратегії екстенсивного розвитку підприємства спрямоване на отримання прибутку допомагає «виживати» підприємствам на сучасному ринку.

Перед підприємствами, що функціонують у сучасних умовах господарювання, гостро постає питання виживання і ефективної діяльності у довгостроковій перспективі. Таким чином, проблема, яка розглядається, це необхідність розширення сфер діяльності усіма підприємствами в рамках їх стратегій розвитку. При цьому правильно обраний напрямок диверсифікації, розроблений і обґрунтований проект є частиною майбутнього успіху за умови належної його реалізації, цим пояснюється актуальність обраної теми.

Одним з найбільш актуальних завдань сучасного розвитку економіки України є створення умов ефективного і динамічного переходу до ринкових відносин. В цих умовах особливої гостроти набуває необхідність розвитку підприємницької активності, діяльність підприємств і організацій, спрямованих на споживача. Одним із проявів означеної активності є розширення сфери діяльності підприємств.

Обираючи новий напрям діяльності підприємець повинен заздалегідь проаналізувати потреби ринку у певних видах товарів і послуг, доцільність залучення коштів ззовні, визначитись з партнерами у постачанні сировини, комплектуючих виробів тощо, з торговельними організаціями та ін. При

цьому бізнес-процеси ніколи не зупиняються, отже кожен підприємець постійно знаходиться у пошуку нових ринкових сегментів та сфер діяльності.

На сьогоднішній день важливим є розвиток плодоовочеконсервної галузі, яка спрямована на динамічність виробництва за рахунок використання передових технологій, що б, перш за все, були безпечними. Це потребує детального дослідження та вивчення. Процеси виробництва плодоовочеконсервної галузі можуть супроводжуватися виникненням різних ризиків, наприклад: негативний вплив на здоров'я населення країни як через продукти споживання, так і через забруднення територій, де вирощується продукція; занедбання природних ресурсів, особливо, ґрунтів та підземних вод через інтенсифікацію сільськогосподарської, агропродовольчої діяльності та неконтрольоване використання у процесі виробництва недостатньо перевірених інноваційних технологій. Це, у свою чергу, впливатиме на економічну стабільність держави, рівень доходів підприємств, зниження попиту населення на продукцію у зв'язку із включенням до її собівартості додаткових витрат тощо.

Сучасний стан розвитку економіки та торгівлі все більше загострює конкурентну боротьбу між підприємствами та господарськими об'єднаннями. Науково-технічний прогрес, а також процес міжнародної міграції капіталу усувають багато бар'єрів виходу на ринки. Це призводить до все більшого зростання виробництва традиційних товарів, надання традиційних видів послуг, а також впровадження нових їх видів, до розширення асортименту товарів і послуг та скорочення їх життєвих циклів. Все це спрямоване на всебічне задоволення потреб споживачів з метою розширення реалізації товарів.

Обґрунтування поняття та методики розширення бізнесу за рахунок реалізації інвестиційних проектів, розкривається у працях С.М. Соболя, С.Ф. Покропивського, В.Р. Кучеренка, М.М. Єрмошенка, М.В. Мних, В.С. Рижикова, В.А. Карпова тощо. Різні аспекти механізмів розширення та

розвитку бізнесу є також предметом дослідження О.Д. Андрєєва, І.Г. Грабар, Т.В. Сердюк та інших.

Метою дослідження є розширення сфери діяльності підприємства (на прикладі ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»).

Завданнями є:

- розкрити сутність, цілі та напрямки діяльності підприємства в Україні;
- розглянути інструменти освоєння нового напрямку діяльності підприємства;
- довести необхідність пошуку нових сфер бізнесу;
- навести загальну характеристику ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»;
- проаналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства;
- обґрунтувати економічну доцільність розширення сфери діяльності ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування»;
- провести розрахунки інвестиційного та операційного планів реалізації проекту;
- оцінити економічну ефективність проекту;
- виявити можливі ризики проекту.

Предметом дослідження є методи, які спрямованні на обґрунтування розширення сфери діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження виступають процеси обґрунтування інвестиційних проектів на прикладі ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування».

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі використовуються наступні методи:

- пізнання – при дослідженні теоретичних основ розширення діяльності підприємства;
- аналітичний – при проведенні розрахунків показників фінансово-господарської діяльності підприємства;

- розрахунковий – при оцінці показників ефективності діяльності підприємства; для економічного обґрунтування плану заходів щодо формування запропонованого проекту.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, Закони України, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, а також внутрішня інформація ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (70 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 85 сторінок. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 7 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи підготовлено публікацію «Інвестиційний проект як інструмент освоєння нового напрямку діяльності підприємства», The VII th International scientific and practical conference «Topical issues of science and practice» November 02-06, 2020 London, Great Britain 2020, 781 p, С. 93–95.

ВИСНОВКИ

1. Проект – система сформульованих у його рамках цілей, фізичних об'єктів, технологічних процесів, технічної та організаційної документації, матеріальних, фінансових та трудових ресурсів, а також управлінських рішень і заходів щодо їхнього виконання.

2. Бізнес-план дає можливість визначити життєздатність фірми за умов конкуренції, прогнозує процеси розвитку виробництва, конкретизує шляхи досягнення мети і подолання перешкод, є чинником, що стимулює інтереси потенційних інвесторів у їхніх пошуках вкладання коштів у розвиток виробництва.

3. Розширення сфери діяльності підприємства – це цілеспрямована система дій щодо проникнення в інші сфери (галузі), включення до портфеля його діяльності нових сфер бізнесу.

4. ПАТ «ОКЗДХ» – є найбільшим українським виробником соків. Вибір саме цього заводу був обумовлений його унікальними виробничими можливостями, а висока репутація підприємства – лідера ринку в області виробництва дитячого харчування – підтвердили правильність вибору.

5. Експорт продукції заводу здійснюється в більше ніж 20 країн світу. З країн СНД – у Росію, Білорусь, Молдову, Азербайджан, Казахстан та інші. З країн далекого зарубіжжя постачання здійснюються в США, Канаду, Ізраїль, Австралію. Сучасний ринок характеризується підвищенням вимог до показників якості виробництва. Основними ринками збуту продукції ПАТ «ОКЗДХ» є ринки України, в т. ч. мережа супермаркетів по великих містах, а також торговельна мережа Одеської області.

6. Стосовно аналізу фінансових показників ПАТ «ОКЗДХ» можна з повною впевненістю стверджувати про дуже високий рівень ділової активності підприємства, оптимальну структуру активів та задовільний стан платоспроможності. Занепокоєння керівництва і власників підприємства має викликати його фінансова залежність і майновий стан. Обидва параметри

ПАТ «ОКЗДХ» до того ж мають негативні тенденції.

7. В рамках цієї роботи запропоновано інноваційний проект встановлення нового обладнання для виробництва продукції з відходів – виробництво харчових барвників, що дозволить підприємству мінімізувати частину своїх відходів.

8. Інвестовані в проект створення нової виробничої лінії ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування» кошти повернуться за рахунок прибутку, що формує проект, протягом 15 місяців без урахування впливу фактору часу та протягом 17 місяців з урахуванням впливу фактору часу, а середня рентабельність проекту складе 110,64%. Прибуток, згенерований проектом за аналізований період з урахуванням впливу часу на вартість грошей на поточний момент складе 352 тис. грн, а кожна гривня інвестованих коштів за тих же обставин принесе 2,5 грн чистого доходу. За умови повного реінвестування генерованого прибутку проект, що аналізується, покаже прибутковість на рівні 129,9%.

9. Аналіз беззбитковості дозволяє зробити висновок, що, задля забезпечення неотримання збитків, нова виробнича лінія має отримувати щомісячний дохід на рівні 115696 грн.

10. Аналіз чутливості впливу факторів на результати проекту створення нової виробничої лінії ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування» дозволяє стверджувати, що проект не є стійким до таких факторів, як ціновий та вартісний.

11. Статистичний аналіз методом «Монте-Карло» проекту створення нової виробничої лінії ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування», проведений з 10000 ітерацій комбінацій впливу факторів, дозволяє дійти висновку, що проект стійкий на 84,5%. Аналізуючи усі показники ефективності проекту створення нової виробничої лінії ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування» можна дійти висновку, що проект є ефективним.

Список використаних джерел

1. Ажнюк М.О., Передрій О.С. Основи економічної теорії. URL: http://pidruchniki.com/18421120/politekonomiya/pidpriyemnitstvo_sut_vidi_pidpriyemnitskoyi_diyalnosti.
2. Александрова Ю.Ю. Современное содержание механизма конкуренции. *Проблемы современной экономики*. 2007. №1(21). URL: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1226>
3. Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І. Аналіз і розробка інвестиційних проєктів: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160с.
4. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. Санкт-Петербург.: Питер, 1999. 414 с.
5. Ансофф И. Стратегическое управление. Москва: Экономика, 1989. 519 с.
6. Бальтюкевич В.В. Формування інноваційної стратегії підприємства. *Економіка управління праці Одеського політех. університету*. 2011. №2 (36). С. 307-311.
7. Белов М.А., Євдокимова Н.М., Москалюк В.Є. Планування діяльності підприємства. Київ: КНЕУ, 2002. 252 с.
8. Бланк І. О. Фінансова стратегія підприємства: монографія. Київ, 2009. 147 с.
9. Боброва Д.В. Цивільне право України. URL: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/686/108/>
10. Варналій З.С. Основи підприємницької діяльності. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/164-osnovi-pdprimnitsko-dyalnost-varnaly-zs.html>
11. Васильківський Д.М. Стратегічне управління підприємством в умовах ринкових відносин. *Вісник Технологічного університету Поділля. Соціально-гуманітарні науки*. 2001. №6. С.81-83.

12. Вороніна А.В. Прийняття стратегічних рішень в умовах невизначеності та ризику. *«Молодий вчений»*. 2016. №1(28). С. 35-39.
13. Галіцин В.К., Суслов О.П., Кубрушко Ю.О. Моделі і методи оцінки інвестиційних проектів. Київ, 2005. 166 с.
14. Дам'янов А., Савельєв Є., Штефаніч Д. Галузевий маркетинг. Київ, 1997. 175 с.
15. Гой І.В., Смелянська Т.П. Підприємництво. URL: http://culonline.com.ua/Books/pidpyemnytstvo_goi.pdf
16. Гончаренко Т.П. Сучасний погляд на прийняття стратегічних управлінських рішень із координації науково-технічної діяльності промислового підприємства. URL: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2560/1/5.pdf>
17. Гончарова Л.А. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Економічний механізм управління інвестиційною діяльністю суб'єкта господарювання: тези Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Житомир: ЖДТУ, 2012. 242с.
18. Горбаченко С.А., Карпов В. А. Планування та аналіз підприємницьких проектів: навч. посібн. Одеса: Атлант, 2014. 243 с.
19. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1391788704175838>.
20. Грабар І.Г. Система технологій і основи бізнес-планування: Навч. посіб. для студ. вищ. техн. навч. закл. Житомир, 2012. 128 с.
21. Гришко В.А. Промислово-фінансова диверсифікація в розвитку підприємств : Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. екон. наук. Київ, 1999. 16 с.
22. Дем'янчук А.О. Особливості прийняття стратегічних рішень в умовах ризиків та невизначеності. *І науково-практичної Інтернет конференції «Формування ефективної моделі управління підприємствами, установами та організаціями»*. 2014. 130с.

23. Довгань Л. Є. Стратегічне управління: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 440 с.
24. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. URL: http://www.lib.nau.edu.ua/booksfornau/2006/Osn_pidpriemnictva-Donec.pdf
25. Дудар Т.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 250 с.
26. Кучеренко В.Р., Бутенко А.І., Андрейченко А.В. Економіка і планування бізнесу. Одеса, 2004. 458с.
27. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект): наукова монографія. Київ: Світ знань, 2012. 234 с.
28. Жданкин Н.А. Диагностика организационной структуры предприятия. *Генеральный директор. Управление промышленным предприятием*. 2014. №12. С.30-36.
29. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15/print1464236722455929>.
30. Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М. М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. URL: http://www.culononline.com.ua/Books/Innovaciyniy_menedgment_Zaharchenko2012.pdf
31. Інвестування: Конспект лекцій Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая. URL: <http://www.studfiles.ru/preview/5080524/page:14/>
32. Калиніченко Ю. Стратегічний розвиток підприємства: теоретичні та практичні аспекти. *Галицький економічний вісник*. 2010. №4(29).С. 106-115
33. Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Прогнозування кон'юнктури ринку. Київ: Знання, 2003. 167с.
34. Карпов В.А., Маркітан А.С., Малышко В.С., Мацкул В.Н. Методические рекомендации по использованию ПЭВМ в дипломных

исследованиях (для студентов специальности экономика предприятия всех форм обучения). Одесса: ОДЕУ, 2006. 116с.

35. Карпов В.А., Улибіна В.А. Проектний аналіз (конспект лекцій та практичні завдання). Одеса, 2005. 151 с.

36. Катькало В.С. Эволюция теории стратегического управления: монография. Санкт-Петербург, 2006. 548с.

37. Киржа Ю.П. Грошові потоки підприємства, їх види та механізм функціонування. URL: <http://www.rusnauka.com/Economics/60654.doc.htm>

38. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства. URL: <http://posibniki.com.ua/catalog-upravlinnya-konkurentospromozhnisty- pidpriemstva---klimenko-sm>

39. Колесник, М. Є. Методи аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Економічні проблеми сталого розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. Суми, 2013. С. 229-231.

40. Корінько М. Д. Диверсифікація: теоретичні та методологічні основи: монографія. Київ: ННЦ "Інститут аграрної економіки", 2007. 488с.

41. Коростильова Л.О. Процес розробки стратегії розвитку підприємства. *Управління розвитком*. 2012. №2(123). С.26-27.

42. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. Харків: Фактор, 2007. 784 с.

43. Кропивко М. Екологічна диверсифікація використання сільськогосподарських земель в Україні. *Економіка України*. 2010. № 7. С. 78-85.

44. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Подмазко О.М. Проектний аналіз у підприємстві. Одеса: Астропринт, 2006. 122 с.

45. Кушнир И.В. Бизнес-планирование. URL: <http://www.be5.biz/ekonomika/p006/36.htm>

46. Лазаренко Л.О. Стратегічні цілі підприємства. *Вісник Технологічного університету Поділля*. 2002. №2. С. 287-289.

47. Ліпич Л.Г., Чорнуха І.В., Цимбалюк І.О. Формування стратегії розвитку підприємства в умовах інвестиційної конкуренції: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 212с.
48. Мазур И.И. Управление проектами: учебное пособие. Москва: Омега-Л, 2004. 664с.
49. Майорова, Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 376 с. URL: http://pidruchniki.com/15341220/investuvannya/investitsiyniy_proekt
50. Мамотенко, Д. Ю. Оцінка ефективності інвестиційних проєктів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2008. № 628. С. 209–216.
51. Маркова В.Д. Стратегический менеджмент. Москва: ИНФРА-М, 2002. 288с.
52. Мехеда Н.Г. Особливості прийняття стратегічних рішень в умовах ризику. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=30390>
53. Митяй О.В. Проектний аналіз. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/183-proektniy-analz-mityay-ov.html>.
54. Мних М.В. Планування діяльності підприємства в сучасних економічних умовах: Навч. посіб. для студ. вузів. Київ: Знання України, 2004. 91 с.
55. Моляка О.І. Інвестиційні проєкти: Учб. посіб. Київ: ТОВ «Дот ЛТД», 2012. 50 с.
56. Нечаєв Г.І. Введення до проєктного аналізу: Навч. посіб. Луганськ, 2003. 211с.
57. Немцов В. Д., Довгань Л. Є. Стратегічний менеджмент: Навчальний посібник. Київ: ТОВ "УВПК"ЕксОб", 2002. 559 с.
58. Журлов А. М., Квач Я. П., Кошельок Г. В. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2009. 318 с.
59. Осипов В.І. Економіка підприємства. Одеса: Маяк, 2005. 720 с.

60. Осовська Г. В. Стратегічний менеджмент: навч. посібн. Київ: Кондор, 2003. 196 с.
61. Отенко І.П. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства: наукове видання. Харков: ХНЕУ, 2007. 348 с.
62. Пархомець М.К. Основи бізнесу. URL: http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/m_osn_bizn.pdf
63. Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г.О., Дерев'янку О.Г. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування. URL: <http://studentam.kiev.ua/content/view/692/92/>
64. Поршнева А. Г. Управление организацией: учебник. Москва: ИНФРА, 1999. 672с.
65. Рижиков В.С. Проектний аналіз. URL: http://culonline.com.ua/Books/Prokt_Analiz-Rijikov.pdf
66. Савіцька Н. В. Управління креативним потенціалом підприємства: стратегія і тактика. *Вісн. Нац. ун-ту «Львів. Політехніка»*, 2012. № 727. С. 143-149.
67. Семенов А.Г. Аналіз фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства в умовах нестабільності. *Вісник економічної науки України*, 2011. №2. С.163-170
68. Соколюк К.Ю. Інвестиційний проект як засіб реалізації інвестиційних ресурсів. *Збірник наукових праць ВНАУ*, 2013. №2. С.82-89.
69. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник. Київ: «Каравела», 2003. 432 с.
70. Офіційний сайт ПАТ «Одеський консервний завод дитячого харчування». URL: <https://vitmark.com>.